

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXLVII. ad annum CCCCI.

Parisiis, 1644

Epistola II. Liberii Papae Ad Constantivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15256

EPISTOLA II. LIBERII PAPÆ
AD CONSTANTIVM.*Gloriosissimo Constantio Augusto Liberius episcopus.*

Extat in ap-
pendice ad
Lucifer. op.
& tom. 9.
Bibl. sanctæ
apud Ba-
ron. an. 354.
num. 2.

OPTO, tranquillissime imperator, vt mihi benignas
aures clementia tua tribuat, quo possim mansuetu-
dini tuæ mentis meæ propositum aperire. De Christiano
etenim imperatore, & sanctæ memoriæ filio Constanti-
ni, hoc ipsum sine cunctatione mereor impetrare. Sed
in eo me laborare intelligo, qui repetita satisfactione,
placabilem etiam circa reos animum tuum in gratiam
meam reuocare non possum. Sermo enim pietatis tuæ
iamdudum ad populum missus, me quidem, quem pa-
tienter omnia ferre necesse est, plurimum lacerat: sed
animum tuum, qui lenitati semper vacat, qui nun-
quam, vt scriptum est, in occasum diei iracundiam ser-
uat, retinere circa me indignationem, miraculo mihi
est. Ego enim, religiosissime imperator, tecum veram
pacem requiro, quæ non sit verbis composita interna
dispositione fallaciæ, sed præceptis euangeliorum ra-
tionabiliter confirmata. Non Athanasii tantum nego-
tium, sed multa alia in medium venerant, propter quæ
Concilium fieri mansuetudinem tuam fueram depre-
catus: vt ante omnia, quod specialiter optat mentis
tuæ erga Deum sincera deuotio, cum fidei causa, in
qua nobis prima spes est, ad Deum diligenter fuisset
tractata: nec eorum qui nostram circa Deum obser-
uantiam mirari debent, possent finiri.... & dignum fue-
rat Dei cultore, dignum imperio tuo, quod Christi
pietate regitur & augetur, specialiter hoc ipsum pro
reuerentia sanctæ religionis, cui prudenter intentus
es, clementiam tuam nobis ad hæc impetranda præ-
stare.

^b Sed multi ecclesiæ membra lacerare festinant, qui
confinxerunt, me literas suppressisse, ne crimina eius,
quem dicebant condemnasse, apud omnes paterent: quas
illas literas episcoporum orientalium & Ægyptiorum,
quibus in omnibus eadem in Athanasium crimina conti-

nebantur. * At factis omnibus clarum est, nec quisquam negat, nos orientalium literas intimasse, legisse ecclesiam, legisse Concilio, atque ad hæc etiam orientalibus respondisse: qui fidem & sententiam non commodauimus nostram, quod eodem tempore septuaginta quinque episcoporum Ægyptiorum de Athanasio sententia repugnabat; quam similiter recitauimus atque insinuauimus episcopis Italis. Vnde contra diuinam legem visum est etiam, cum episcoporum numerus pro Athanasio maior existeret, in parte aliqua commodare consensum. Hæc scripta, si Deo fidem habet Theosebius *, qui missus fuerat festinans in Africam, nobis reliquit. Quæ tamen post omnia scripta ne ad impetrandum forte Concilium deessent; Vincentius, qui cum ceteris legatus missus fuerat, Arelatum peruenit. Videt igitur prudentia tua nihil animum meum introisse, quod Deo seruientibus non dignum fuerat cogitare. Testis autem est mihi Deus, testis est tota cum suis membris ecclesia, me fide, & me in Deum meum cuncta mundana (ita vt euangelica & apostolica ratio præcipit) calcare atque calcasse, non furore temerario, sed constituto atque obseruato iure diuino: atque in alio ministerio ecclesiasticus viuens, nihil per iactantiam, nihil per gloriæ cupiditatem, quod ad legem pertinebat, impleui: atque ad istud officium (testis est mihi Deus) inuitus accessi, in quo cupio quidem sine offensa Dei, quamdiu in sæculo fuero, permanere: & nunquam mea statuta, sed apostolica, vt essent semper firmata & custodita, perfeci: secutus morem ordinemque maiorum, nihil addi episcopatu vrbs Romæ, nihil minui, passus sum: & illam fidem seruans, quæ per successionem tantorum episcoporum cucurrit, ex quibus plures martyres extiterunt, illibatam custodiri semper exopto: sed neque perire meam causam, pietati tuæ sollicitudo ecclesiastica atque ipsa deuotio persuadet.

Significant orientales paci se nostræ velle coniungi. Quæ est pax, clementissime imperator, cum sint ex partibus ipsis quatuor episcopi, Demophilus *, Macedonius, Eudoxius, Martyrius, qui ante annos octo, cum apud Mediolanum Arii hæreticam sententiam nolissent damnare, de Concilio iratis animis exiere? Horum, si fas

Concil. Tom. 3.

R ij

Excusat se
Liberius

* Theo-
badius.

* Patro-
philus.

Pacem iniri
cum hære-
ticis non
posse.

est, sententiis, quale sit, aut quid habeat, commodare consensum, æquitas & clementia tua poterit æstimare. Non est nouum, quod non subtiliter, & sub occasione nominis Athanasii attentetur. Manent literæ Alexandri episcopi olim ad Siluestrum sanctæ memoriæ destinatæ, quibus significat, ante ordinationem Athanasii vndecim tam presbyteros quam etiam diacones, quod Arii hæresin sequerentur, se ecclesia eiecisse; ex quibus nunc quidam extra ecclesiam catholicam foris positi, dicuntur sibi Conciliabula inuenisse, quibus asseueratur etiam Georgius in Alexandria per literas communicare. Quæ ergo potest pax esse, tranquillissime imperator, si episcopi (vt nunc per Italiam factum est) cogantur talium sententiis obedire?

Arianorum
perueritas.

Accipe & aliud, quia tranquillitas tua patienter admittit. Manent literæ legatorum, qui ad clementiam tuam fuerant destinati, quæ nuper venerunt: quibus significant, propter turbationem omnium ecclesiarum se quidem ante succumbere sententiis orientalium voluisse, proposuisse tamen conditionem, si iidem Arii hæresin condemnassent, hoc genere se inclinatos eorum sententiis obedire. Placitum, vt ipsi significant, scriptura teste firmatur. Itur in Concilium: accipiunt cum deliberatione responsa, Arii doctrinam se damnare non posse: Athanasium, quod solum exigebant, communionem esse priuandum. Hinc iam clementia tua hoc quoque consideret, recte catholicæ religionis iure seruato, an hominis causa debeat diligenter excusseque tractari. Vnde iterum atque iterum mansuetudinem tuam, animum tuum Deo deditum rogo per eius virtutem, qui se in defensione tua, quantus sis, vniuersis mortalibus approbavit, habens ante oculos eius beneficia, qui imperium tuum in omnibus regit: hæc in coetu episcoporum diligenter faciat omnium cum consideratione * tractari; vt pacatis per te, Deo fa-^{* redant} uente, temporibus, tranquillitate tua consentiente, sic omnia discutiantur, vt quæ fuerint iudicio sacerdotum Dei confirmata, cum constiterit omnes in expositione fidei, quæ inter tantos episcopos apud Nicæam, præsentem sanctæ memoriæ patre tuo, confirmata est, vniuersos consensisse, cum exemplo possent in posterum custodiri.

Vt ipse Saluator, qui super mentis tuæ propositum intuetur, in tanta rerum expeditione lætetur, causam fidei & pacis etiam reipublicæ necessitatibus non immerito præposuisse. Ad exorandam igitur mansuetudinem tuam, vt beneuolo animo allegationes nostras audire digneris, fratrem & coepiscopum meum sanctum virum Luciferum cum Pancratio compresbytero meo & Hilario diacono placuit proficisci: quos credimus de clementia tua ad pacem omnium ecclesiarum catholicarum non difficulter posse Concilium impetrare. Dei omnipotentis clementia te nobis custodiat, clementissime ac religiosissime imperator.

NOTÆ.

^a *Epistola.*] Postquam Liberius ea, quæ prioribus a se missis legatis ad Constantium imperatorem, Vincentio atque Marcello, Arelate contigerant, per literas ab ipsis acceptas audisset, secundam legationem ad ipsum mittere festinavit, anno Christi 354. pontificatus Liberii tertio. Legati autem ad tantum opus plane difficillimum delecti sunt Lucifer episcopus Calaritanus in Sardinia, qui Romam opportune his diebus aduenerat; quem fide integrum, constantia infractionem, zelo pietatis æstuantem Liberius cognouerat; Pancratius Romanæ ecclesiæ presbyter, & Hilarius eiusdem ecclesiæ diaconus, ei adiuncti fuerunt. Hi ad Constantium imperatorem, in Gallia tunc agentem, cum his literis a Romano pontifice ad eum scriptis, Eusebio Vercellensi episcopo comitante, ablegati, quando ad imperatorem venissent, vt Concilium vniuersale anno sequenti Mediolani celebraretur, obtinuerunt; eo sane tacito imperatoris consilio, vt omnes episcopos ad vnum locum cõuocatos, vno loco inclusos, ad subscribendum in Athanasium latæ sententiæ vi adhibita compellere posset. Quod quam infeliciter præstiterit, in notis eiusdem Conciliabuli dicemus infra.

Secunda legatio ad imperatorem cur, quando & quibus deman- data fuerit.

^b *Sed multi ecclesiæ membra lacerare festinant.*] Acta Concilii Romani sub initium pontificatus Liberii Romæ habiti insinuantur, de quibus infra prolixius.

^c *Vincentius qui cum ceteris legatus missus fuerat.*] prima nimirum legatione, quam Romanum Concilium fieri decreuerat. De qua vide quæ diximus in notis ad epistolam Liberii ad Osium: item in notis Romani Concilii, & Arelatensis Conciliabuli.

^d *Ad istud officium (testis est mihi Deus) inuitus accessi.*] declarat se inuitum Iulio pontifici defuncto, in pontificatu subrogatum fuisse.

^e *Quæ est pax clementissime imperator, cum sint ex partibus istis quatuor episcopi, Demophilus, &c.*] Suggillat illam Arianorum legationem, qua Semiariani per legatos hic nominatos, de se vulgatam Ariana hæreseos suspensionem ac maculam absterfuri, quamdam for-

Legatio Arianorum.

mulam fidei, in Antiocheno Conciliabulo in encæniis celebrato editam, occidentali ecclesiæ insinuarunt; quæ ipsi legati antea se catholicos esse iactantes, e Mediolanensi Concilio subito iratis animis recesserunt, quando orthodoxi episcopi illic congregati Arii sententias damnare vellent. Vide notas eiusdem Mediolanensis Concilii, anno 344. sub Iulio celebrati.

^f *Manent lierelegatorum.*] Vincentii atque Marcelli, qui a Romano Concilio deputati, ea quæ sibi Arelate contigissent, Liberio per literas significarunt: quibus ille acceptis hanc secundam legationem cum hisce ad Constantium scriptis literis misit. Vide Baron. anno 354. num. 1.

EPISTOLA III. LIBERII PAPÆ
AD EVSEBIVM VERCELLENSEM
episcopum.

Liberius fratri Eusebio.

Exstat apud
acta vitæ
Eusebii e-
piscopi Ver-
cellensis.

ME, frater carissime, ad solatium vitæ præsentis erigit inuicta fides tua, qua secutus euangeliorum præcepta, nullo genere a confortio sedis apostolicæ discrepasti: quod credo non sine Dei impulsu, qui digno sibi in sacerdotio detinet, benevolentia compleffe. ^b Cum igitur post legationem Vincentius in illam ductus est simulationem, reliqui per Italiam episcopi publica conventionem coacti fuissent sententiis orientalium obedire: Deo procurante, frater & coepiscopus noster Lucifer de Sardinia superuenit. Qui cum latebras causæ interioris cognouisset, & peruenisset ad eius conscientiam, sub occasione nominis Athanasii, hæreticos hæc velle tentare: pro deuotione fidei suæ, subire voluit iustum laborem, & ad comitatum religiosi principis pergere: vt tandem, exposito ordine totius causæ, impetraret, vt omnia quæ in medium venerunt, in cœtu possent sacerdotum Dei tractari. Ideo, quia scio sanctum fidei tuæ calorem cum eius animo concordare, prudentiam tuam peto, vt si procurante Deo, habuerit te præsentem, per quoscumque potueris, sollicitè excubare contendas, vt possitis vniuersa, quæ fides catholica exigit, clementissimo imperatori insinuare: vt tandem aliquando, deposita animi indignatione, faciat quod & quieti nostræ & saluti tuæ possit in omnibus conuenire. Ex superfluo autem credidi, ordinatio-